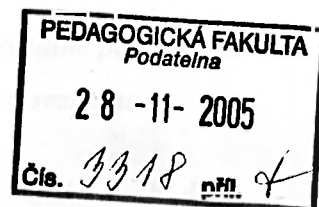

UNIVERZITA KARLOVA

**PEDAGOGICKÁ FAKULTA
ÚSTAV VÝZKUMU A ROZVOJE**

**ODBORNÁ KVALIFIKACE
PEDAGOGICKÝCH PRACOVNIC
MATEŘSKÝCH ŠKOL**

ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU VE STŘEDOČESKÉM KRAJI

Závěrečná bakalářská práce

Autor: Jitka Svobodová
Obor: Školský management
Typ studia: Kombinované
Vedoucí práce: Zuzana Bečvářová
Datum odevzdání práce: 25. 11. 2005

Čestné prohlášení

*Prohlašuji, že jsem diplomovou – bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením
Mgr. Zuzany Bečvářové. V práci jsem použila informační zdroje uvedené v seznamu.*

Slaný, 25. 11. 2005

Jitka Svobodová

Summary

Klíčová slova

- odborná kvalifikace
- platové možnosti
- vysokoškolské studium

Resumé

Práce monitoruje současný stav v oblasti požadované odborné kvalifikace pedagogických pracovníků mateřských škol ve Středočeském kraji. Sleduje, kolik je v mateřských školách pedagogických pracovníků s požadovaným odborným vzděláním a kolik bez odborného vzdělání. Zda mají pedagogičtí pracovníci zájem o další prohlubování a zvyšování kvalifikace. Zda mají pedagogičtí pracovníci bez odborné kvalifikace zájem o odborné vzdělání a jakým způsobem ho mohou získat.

Cílem práce je zmapovat situaci v této oblasti a pomoci zvládnout tento náročný úkol pedagogickým pracovníkům mateřských škol s i bez odborné kvalifikace. Zjistit, jaké mají možnosti a podmínky pro zvýšení jejich odborné kvalifikace.

Summary

This study descriptions present situation in the nurseries in the middle of the Czech Republic. It deals with professional qualification of the pedagogical staff. It monitors a number of the qualified pedagogical workers and a number of unqualified pedagogical workers.

It also monitors interest of the unqualified pedagogical workers in the required education and in the way how they can obtain it.

The goal of this study is to map the situation and to help the unqualified pedagogical staff. It aims to find out professional development opportunities.

OBSAH

Seznam zkratk	6
1. Úvod	7
1. 1. <i>Základní funkce školství</i>	8
2. Dokumenty státní vzdělávací politiky	9
2. 1. <i>Národní program rozvoje vzdělávání v ČR „Bílá kniha“</i>	9
2. 2. <i>OECD a jeho závěry</i>	10
3. Právní normy	11
3. 1. <i>Zákon 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)</i>	11
3. 2. <i>Zákon 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů</i>	12
3. 3. <i>Vyhláška č. 14 z roku 2004 o předškolním vzdělávání</i>	13
3. 4. <i>Rámcový program pro předškolní vzdělávání</i>	14
3. 5. <i>Metodický pokyn k odměňování pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců škol, předškolních a školských zařízení a jejich zařazování podle 16-ti třídního katalogu prací</i>	17
4. Profesní dovednosti pedagogických pracovníků mateřských škol	18
4. 1. <i>Učitelka mateřské školy</i>	18
4. 2. <i>Ředitelka mateřské školy</i>	22
4. 3. <i>Shrnutí</i>	24
5. Možnosti získání odborné kvalifikace	25
5. 1. <i>Kvalifikace</i>	25
5. 2. <i>Některé možné formy studia</i>	26
5. 3. <i>Jaké vzdělání pro učitelky mateřských škol</i>	27
6. Jak motivovat spolupracovníky	28
6. 1. <i>Stupnice platových tarifů podle platových tříd a platových stupňů</i>	29
6. 2. <i>Finanční odměny – platy</i>	30
6. 3. <i>Ze zákona o platu</i>	30
6. 4. <i>Uznávání výsledků dalšího vzdělávání</i>	31
7. Podmínky a způsob výzkumu	32
7. 1. <i>Počet mateřských škol ve Středočeském kraji</i>	33
7. 2. <i>Mateřské školy dle zřizovatelů</i>	33

8. Hypotéza	34
Hypotéza v anglickém jazyce	34
9. Zpracování dotazníků pro studentky závěrečného ročníku SPgŠ	35
10. Zpracování dotazníků pro ředitelky mateřských škol	36
11. Zpracování dotazníků pro učitelky mateřských škol	38
12. Potvrzení či vyvrácení hypotézy	41
13. Závěr	45
14. Použitá literatura	46
15. Přílohy ..	48

Seznam použitých zkratek

RVP PV	–	Rámcově vzdělávací program pro předškolní vzdělání
SPgŠ	–	Střední pedagogická škola
PedF UK	–	Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy
OECD	–	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
PPP	–	Pedagogicko-psychologická poradna
BOZP	–	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
PO	–	Požární ochrana
ČR	–	Česká republika

► 1. Úvod

Z historie českého školství.

Postupné rozšiřování škol a školských zařízení způsobilo vzrůstající potřebu učitelů v ČR. Na jejich místa byli dosazováni laici. Uměli číst, psát, měli smysl pro disciplínu, jejich odborná učitelská způsobilost byla však nulová.

Odborná příprava k učitelskému povolání se prováděla od konce 18. století v tzv. preparandách, které byly zřízeny při některých školách. Od roku 1819 se příprava učitelů prováděla v šestiměsíčních kurzech, od roku 1841 to byly kurzy roční a od roku 1849 již dvouleté. V roce 1869 vznikly čtyřleté učitelské ústavy, které vytvořily nezbytné předpoklady pro skutečné vykročení na dlouhou cestu k profesionalizaci učitelského povolání. V letech předmnichovské republiky mohl být učitelem pouze československý státní občan, který byl způsobilý plnit povinnosti učitelského úřadu, byl starší osmnácti let a vedl čestný život. V poválečném období se situace změnila. Jakékoliv otázky profesionalizace učitelství se dostaly mimo okruh zájmů.

Již několik let se intenzivně diskutuje o nezbytných změnách ve školství. Nová legislativa, standardy, vzdělávání učitelů, financování škol, transformace vzdělávacího procesu.

Euforie polistopadového období roku 1989 přinesla potřebu zásadních změn, nastalo období pokusů a omylů. Chyběla koncepce, změny se prováděly nahodile, nesystémově, mnohdy si navzájem odporovaly. Zavedení právní subjektivity změnilo také pracovní náplň ředitelů škol, kteří ovšem nebyli na manažerskou činnost připraveni. Tyto skutečnosti zákonitě zúžily pozornost ředitelů k pedagogickému procesu, k otázkám adaptace a dalšího vzdělávání učitelů. Nyní, po odeznění těchto problémů a po zveřejnění koncepce školství, nastává období, kdy je opět možné se zabývat otázkami profesionalizace práce ve školství. Zdá se, že současné období vývoje v oblasti školství nejenže dává zelenou, ale vytváří pro zúčastněné aktéry i příslušný legislativní rámec.

Pokouším se tedy odpovědět si na několik základních otázek, které jsou určité pro pedagogické pracovníky v mateřských školách důležité.

Jaké procento pedagogických pracovníků v mateřských školách má požadované odborné vzdělání? Jaký je důvod pedagogických pracovníků bez odborné kvalifikace o práci v mateřské škole? Mají pedagogické pracovníce bez odborné kvalifikace zájem o doplnění odborné kvalifikace? Jaké možnosti mají pedagogické pracovníce bez odborné kvalifikace v oblasti doplnění požadovaného vzdělání? (12)

1. 1. Základní funkce školství

Základní funkce školství, jako výchovně-vzdělávací soustavy, je autorem definována jako **institucionalizovaná forma jednoho ze základních procesů – pedagogického makroprocesu**. Prostřednictvím školství řeší společnost otázky socializace a obecně kulturní a odborné přípravy především mladé generace a tím i otázky vlastní reprodukce, sebeobnovy a seberozvoje. Školství je důležitý prostředek celospolečenského řízení, s jehož pomocí regulují subjekty zákonodárné i výkonné moci směr, povahu, tempo a kvalitu vývoje společnosti v souladu s jejími historickými potřebami, podmínkami a možnostmi.

To znamená, že školství včetně předškolního vzdělávání, které je prvním článkem vzdělávací soustavy, je určitým způsobem determinované a společensky podmíněné. Každá škola je však zároveň i relativně autonomní sebeřídící systém, který ovlivňuje řada vnitřních i vnějších činitelů.

„Hlavní účelovou funkcí je cílevědomě orientovaný, dobře organizovaný pedagogický proces, jehož výsledky se co nejvíce přibližují stanoveným cílům. Ostatní činnosti ve školství jsou takové funkce, které podporují tento proces a musí být hlavnímu účelu podřízeny. To platí i pro řízení, které má vytvářet všestranně příznivé podmínky – politické, ekonomicko-finanční, materiálně-technické i administrativně-správní a organizační pro kvalitní průběh pedagogického procesu a jeho maximální účinnost“. (1)

Došlo ke změně i v podmínkách práce učitele. Hodnocení práce učitele nezávisí na jeho příslušnosti ke „správné“ straně, angažovanosti a jiných politických atributech, ale na posouzení skutečné kvality jeho práce ředitelem školy. Na druhé straně nedostatečné odměňování učitelů a omezená možnost diferenciací platů vedla v minulosti k odchodu mnoha kvalitních pedagogů ze školství, což značně oslabilo úroveň škol.

Ve financování škol byla zavedena normativní metoda, podle které jsou školám přidělovány prostředky dle jejich výkonu (počet žáků) a výše normativu školy (náklady na vzdělávání žáka v příslušném typu školy). (18)

► 2. Dokumenty státní vzdělávací politiky

Jedná se o dokumenty, které hovoří nejen o vývoji školství a možném rozvoji jeho oblastí. Vycházejí z programových dokumentů, analýz a hodnocení. Opírají se o výroční zprávy o stavu a rozvoji školství.

2. 1. Národní program rozvoje vzdělávání v ČR „Bílá kniha“

Tento program vznikl v roce 2001 na základě usnesení vlády České republiky.

Ministerstvo se touto koncepcí přihlásilo k zásadě, že rozvoj školství a všech dalších vzdělávacích institucí a aktivit podílejících se na utváření národní vzdělanosti se má v budoucnosti vyvozovat z obecně přijatého rámce vzdělávací politiky a jasně vymezených střednědobých a dlouhodobých záměrů, které mají být veřejně vyhlášeny v podobě závazného vládního dokumentu.

Česká Bílá kniha je pojata jako systémový projekt vyjadřující myšlenková východiska, obecné záměry a rozvojové programy, které mají být směrodatné pro vývoj vzdělávací soustavy ve střednědobém horizontu.

Vzhledem k tomu, že tento dokument není exekutivně závazný, nelze zatím soudit, do jaké míry a zda vůbec budou záměry naplněny tak, aby se podmínky pro předškolní vzdělávání, chápané jako proces, probíhající od narození dítěte, naplnily.

Předškolní vzdělávání

První roky života předurčují do značné míry rozvoj psychických a fyzických předpokladů i sociálních postojů dětí a mají klíčový význam pro utváření jejich osobnosti. Za výchovu a vzdělávání dětí odpovídají především rodiče, oni jsou také jejich prvními učiteli.

Institucionální předškolní vzdělávání podporuje výchovné působení rodiny, doplňuje je o specifické podněty, rozvíjí je a obohacuje. Stává se místem, kde děti získávají především sociální zkušenosti, základní poznatky o životě kolem sebe a první podněty pro pokračující vzdělávání a celoživotní učení.

Předností institucionálního předškolního vzdělávání je *odborné vedení a cílevědomé vytváření vhodných podmínek pro jejich rozvoj a vzdělávání.*

Institucionální předškolní vzdělávání je dnes organizováno především v mateřských školách a zahrnuje zpravidla děti od tří do šesti let.

Vzhledem k významu předškolního vzdělávání jako počáteční etapy celoživotního učení je třeba dále zlepšovat jeho kvalitu a dostupnost. Hlavními podmínkami proto jsou – *upevnění předškolního vzdělávání v systému celoživotního vzdělávání a jeho dostupnost, přehodnocení cílů a obsahu předškolního vzdělávání a zvyšování kvalifikace pedagogů v předškolním vzdělávání.*

Doporučení:

- Zajistit každému dítěti předškolního věku zákonný nárok na předškolní vzdělávání a na reálnou možnost je naplnit.
- Vypracovat rámcový program pro předškolní vzdělávání a v něm nově formulovat rámcové cíle, obsah a předpokládané výsledky vzdělávání (kompetence dítěte). Zároveň stanovit podmínky, za nichž může být předškolní vzdělávání uskutečňováno. Zabezpečit aplikaci rámcového programu podle konkrétních podmínek škol a dětí – školní kurikula.
- Vzhledem k potřebě zvládat širší spektrum odborných, speciálně pedagogických i sociálních znalostí a dovedností pedagogů v předškolním vzdělávání zajistit jejich vysokoškolské vzdělání na úrovni bakalářského studia na pedagogických fakultách univerzitách nebo na vyšších odborných školách. Toto opatření chápat i jako snahu o zvýšení jejich sociálního a profesního statutu. (5)

Do dnešní doby však v zákoně není ustanoveno, že učitelky mateřské školy jako minimální stupeň svého vzdělání mají dosáhnout bakalářského studia.

2. 2. OECD a jeho závěry

OECD – Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj – zveřejnila údaje o školství 30 zemí, které jsou jejími členy. OECD tyto údaje zveřejňuje již od konce 80. let, a to vždy s dvouletým zpožděním.

Podle OECD má v jednadvaceti zemích více než 60 % populace ve věku od 25 do 64 let alespoň vyšší sekundární vzdělání. V **České republice** je toto číslo ještě vyšší a dosahuje **89 %**. U populace do 34 let dokonce **92 %**. Výzkum OECD ukazuje oprávněnost tlaku, který vyvíjelo ministerstvo školství, aby došlo ke strukturování programů.

Dle OECD stále výrazně zaostáváme ve srovnání s ostatními zeměmi ve výdajích na školství. Od roku 2003 se však výdaje na školství v Česku zvyšují. Dobře si naše země nestojí ani v parametru výdaje na žáka (je asi poloviční než v jiných zemích OECD).

V problematice platů učitelů a vyučovací povinnosti se Česká republika řadí na čtvrté místo od konce. Od roku 2003 se platy učitelů však navýšily a vyučovací povinnost je výrazně nižší než v jiných zemích a počty dětí ve třídě jsou také nižší než v jiných zemích OECD. (19)

Ze závěrů Národní zprávy o stavu předškolní výchovy, vzdělávání a péče o děti předškolního věku v České republice z roku 2000 v souvislosti se vzděláváním předškolních pedagogů vyplývá, že se zvýšenou náročností práce, vyšší odpovědností a rozšířením pravomocí pedagogických pracovníků je většinou vyjadřován souhlas s perspektivním zavedením terciálního vzdělávání pro předškolní pedagogy; je uznávána nejen nutnost jistého osobnostního vyzrání, ale i důkladné odborné přípravy v širším spektru oborů a možnost získat nové teoretické a praktické kompetence; vesměs je dávana přednost vyššímu odbornému vzdělávání před vzděláváním univerzitním.

Mezi učitelkami mateřských škol je velký zájem o kvalitní další vzdělávání, hovoří se o řešení otázek jejich kariérního růstu; **diskutuje se i o možnosti spojení studia učitelství pro mateřské školy a učitelství 1.stupně základní školy, event. vychovatelství.** (11)

► 3. Právní normy

Mezi základní právní normy pro předškolní vzdělávání patří:

- **Zákon 561/2004 Sb.**, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání
- **Zákon 563/2004 Sb.**, o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- **Vyhláška č. 14 z roku 2004** o předškolním vzdělávání
- **RVP PV a katalog prací.**

Je to souhrn právních norem platných pro školy a školská zařízení.

3. 1. Zákon 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Tento zákon upravuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a některé jiné vzdělávání ve školách a školských zařízeních, stanoví podmínky, za nichž se vzdělávání a výchova (dále jen „vzdělávání“) uskutečňuje, vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při vzdělávání a stanoví působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství. Jeho obsahem je 19 částí a pro předškolní vzdělávání je důležitá **část druhá § 33 – § 35.**

Upravuje § 33 cíle předškolního vzdělávání, § 34 a § 35 organizace předškolního vzdělávání a vymezení kompetencí a pravomocí ředitele školy. §3 vzdělávací programy ze kterých vyplývá dle odstavce 2 závaznost rámcových programů(22)

3. 2. Zákon 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

Tento zákon upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení, a na pracovníky v zařízeních sociální péče.

Předpoklady pro výkon funkce ředitele školy § 5

Ředitelem školy může být fyzická osoba, která splňuje předpoklady a získala praxi spočívající ve výkonu přímé pedagogické činnosti nebo v činnosti, pro kterou jsou potřebné znalosti stejného nebo obdobného zaměření, nebo v řídicí činnosti nebo v činnosti ve výzkumu a vývoji v délce:

3 roky pro ředitele mateřských škol a absolvuje vedle předpokladů do dvou let ode dne, kdy začal vykonávat funkci ředitele školy, znalosti v oblasti řízení školství absolvováním studia pro ředitele škol v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Povinnost absolvovat studium se však nevztahuje na ředitele, kteří získali znalosti v oblasti řízení školství vysokoškolským vzděláním v akreditovaném studijním programu.

Získávání odborné kvalifikace pedagogických pracovníků § 6 učitel mateřské školy

Učitel mateřské školy získává odbornou kvalifikaci:

- a) vysokoškolským vzděláním v akreditovaném studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na pedagogiku předškolního věku,
- b) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu učitelů předškolního vzdělávání,
- c) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání v oboru vzdělání zaměřeném na přípravu učitelů předškolního vzdělávání.

Kariérní systém § 29

Nově zákon upravuje také kariérní systém pedagogických pracovníků. Kariérní systém umožní pedagogickým pracovníkům postup v tzv. kariérních stupních, které jsou určeny:

- odbornou kvalifikací,
- činnostmi, jež budou muset pedagogičtí pracovníci v příslušném kariérním stupni vykonávat a
- dalšími kvalifikačními předpoklady, kterými jsou pedagogická praxe nebo osvědčení o způsobilosti k výkonu určitých specializovaných nebo metodických činností.

Výkon činností charakterizovaných pro příslušný kariérní stupeň bude pro pedagogického pracovníka znamenat nárok na postup do vyšší platové třídy nebo nárok na „specializační příplatek“ podle § 9 písm. a) zákona o platu.

Pedagogičtí pracovníci, kteří ke dni účinnosti zákona splňovali předpoklady pro výkon činnosti, se považují za pedagogické pracovníky i podle nového školského zákona.

Ustanovení § 32 umožňuje výkon přímé pedagogické činnosti fyzickým osobám, které nesplňují předpoklad odborné kvalifikace, pokud do pěti let zahájí studium potřebné k jejímu získání a toto studium také úspěšně ukončí. (23)

3. 3. Vyhláška č. 14 z roku 2004 o předškolním vzdělávání

Upravuje a předepisuje tyto oblasti:

- Podmínky provozu a organizace mateřské školy
- Počty přijatých dětí ve třídách mateřské školy
- Organizace provozu mateřské školy v měsících červenci a srpnu
- Stravování dětí
- Péče o zdraví a bezpečnost dětí
- Úplata za předškolní vzdělávání v mateřské škole, kterou zřizuje stát, kraj, nebo svazek obcí
- Přechnodné, zrušovací ustanovení
- Účinnost (21)

3. 4. Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Současná vzdělávací politika v České republice vychází z přesvědčení, že člověk se musí vzdělávat po celý život a že by měl mít zájem na svém vzdělávání, učení i vědění, které mu umožňuje dokonalejší a bohatší interakci se světem. Za důležitý prvopočátek tohoto procesu je považováno předškolní vzdělávání (v souladu se zákonem 561/2004 Sb. – Školský zákon).

Všeobecně je dnes přijímán názor, že včasné vzdělávání dítěte, stejně tak jako jeho včasný vstup do širšího společenství, má pro dítě a jeho rozvoj i pro jeho pozdější vzdělávání, společenské začlenění a uplatnění v době jeho dospělosti značný význam. Proto tato oblast vzdělávání nachází dnes významnou podporu státu.

Specifika předškolního vzdělávání

Vzdělávání poskytované mateřskou školou se v mnohém liší od vzdělávání poskytovaného školou základní – jeho specifika vyplývají především z dosud nehotových a postupně se rozvíjejících osobnostních struktur dítěte předškolního věku a jeho specifických potřeb. Z toho důvodu se předškolní vzdělávání **přizpůsobuje vývojovým kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí této věkové skupiny** a dbá, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována.

První roky mají pro život dítěte dalekosáhlý význam. Poznatky lékařů, psychologů a pedagogů dokazují, že většinu toho, **co dítě v tomto věku prožije a co z podnětů z okolního prostředí přijme**, je trvalé, a že rané zkušenosti, které dítě získává svým životem v rodinném i mimorodinném prostředí, se v jeho životě – třeba i daleko později – zhodnotí a najdou své uplatnění.

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání

V návaznosti na obecné cíle vzdělávání formulované ve školském zákoně jsou hlavními cíli předškolního vzdělávání.

- rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení
- osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Obsah předškolního vzdělávání

Hlavním prostředkem rozvoje a kultivace předškolního dítěte, obohacením jeho poznání i sociální zkušenosti v mateřské škole je obsah předškolního vzdělávání. RVP PV formuluje základní výběr obsahu, který musí být povinně zakomponován ve vzdělávacím programu zpracovaném mateřskou školou.

Základní obsah předškolního vzdělávání byl stanoven tak, aby v návaznosti na současné trendy ve vzdělávání odpovídal cílům a záměrům předškolního vzdělávání a aby respektoval věk, předpoklady a zkušenosti dětí předškolního věku, jejich současné i budoucí potřeby a stejně tak i prostředí a možnosti mateřské školy. Obsah je strukturován do oblastí, které reflektují vývoj dítěte, jeho přirozený život, zrání i učení. Jednotlivé oblasti vzdělávání jsou rozlišeny na základě vztahů, které si dítě postupně vytváří k sobě samému, k druhým lidem i k okolnímu světu, resp. na základě přirozených interakcí, do kterých dítě v rámci těchto vztahů vstupuje, v nichž žije, rozvíjí se a vyrůstá, učí se a také vzdělává.

Interakčních oblastí je celkem pět: biologická, psychologická, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální. Od nich jsou odvozeny oblasti předškolního vzdělávání, které jsou v RVP PV nazvány:

1. DÍTĚ A JEHO TĚLO
2. DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA
3. DÍTĚ A TEN DRUHÝ
4. DÍTĚ A SPOLEČNOST
5. DÍTĚ A SVĚT

Profesionalita a odpovědnost předškolního pedagoga

Výchova a vzdělávání předškolních dětí v mateřské škole vyžaduje odborný, vysoce citlivý a maximálně odpovědný přístup pedagogů. Každý pedagog resp. každý pedagogický tým a všichni jeho členové jsou odpovědní za to, že děti v mateřské škole jsou vzdělávány profesionálním způsobem.

Předškolní pedagog odpovídá za to, že:

- školní (třídní) vzdělávací program je v souladu s požadavky RP,
- program pedagogických činností je cílevědomý a je plánován,
- je pravidelně sledován průběh předškolního vzdělávání a hodnoceny jeho podmínky i výsledky

Předškolní pedagog vykonává tyto odborné činnosti:

- analyzuje věkové a individuální potřeby dětí a v rozsahu těchto potřeb zajišťuje profesionální péči o děti, jejich výchovu i vzdělávání,
- zpracovává školní (třídní) vzdělávací program,
- realizuje individuální i skupinové vzdělávací činnosti směřující cílevědomě k rozvoji dětí, rozšiřování jejich kompetencí (schopností, dovedností, postojů, poznatků),
- samostatně projektuje a provádí výchovné a vzdělávací činnosti, hledá vhodné strategie a metody pro individualizované a skupinové vzdělávání dětí,
- projektuje a provádí individuální výchovně vzdělávací činnosti s dětmi se zvláštními vzdělávacími potřebami,
- provádí evaluační činnosti – sleduje a posuzuje účinnost vzdělávacího programu, kontroluje a hodnotí výsledky své práce, sleduje a hodnotí individuální pokroky dětí v jejich rozvoji a učení, monitoruje, kontroluje a hodnotí podmínky, v nichž se vzdělávání uskutečňuje,
- výsledky evaluace samostatně uplatňuje v projektování i v procesu vzdělávání,
- provádí poradenské činnosti pro rodiče ve věcech výchovy a vzdělávání jejich dětí v rozsahu odpovídajícím pedagogickým kompetencím předškolního pedagoga a mateřské školy,
- analyzuje vlastní vzdělávací potřeby a naplňuje je sebevzdělávacími činnostmi,
- eviduje názory, přání a potřeby partnerů ve vzdělávání (rodičů, spolupracovníků, základní školy, obce) a na získané podněty reaguje. (17)

3. 5. Metodický pokyn k odměňování pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců škol, předškolních a školských zařízení a jejich zařazování podle 16-ti třídního katalogu prací.

Zařazování pedagogických pracovníků

► 8. platová třída

- Výchovně vzdělávací činnost směřující k získávání vědomostí, dovedností a návyků dětí v mateřských školách podle vzdělávacího programu.

Učitelky, kterým není zaměstnavatelem uložena tvorba vzdělávacího procesu.

► 9. platová třída

- Tvorba vzdělávacího programu třídy mateřské školy. Aplikace výchovných metod včetně individuální práce s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami.

Doporučení: převod všech učitelek ze 7. pl. tř.

► 10. platová třída

- Tvorba vzdělávacího programu mateřské školy a tvorba speciálních vzdělávacích programů a individuální vzdělávacích programů v rámci mateřské školy.

Převod z 8. pl. tř.. ředitelky mateřských škol. (10)

► 4. Profesní dovednosti pedagogických pracovníků mateřských škol

Učitelka mateřské školy a ředitelka mateřské školy

4. 1. Učitelka mateřské školy

Učitelka mateřské školy ve své práci realizuje celou řadu rozmanitých činností, a to ve složité síti sociálních vztahů, které se vzájemně ovlivňují.

Učitelka mateřské školy a její práce je dána především Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení a dalšími právními normami vztahujícími se k mateřské škole. Jde o činnost pedagogicko-přípravnou a praktickou.

Účastní se tvorby a zpracování školského vzdělávacího programu, zpracovává třídní vzdělávací program, záznamy o dětech a jejich evaluaci, hodnocení integrovaných bloků, vzdělávacích procesů, hodnotí vlastní vzdělávací činnost, hodnotí sebe samu a provádí evaluaci třídního programu vzhledem ke školnímu vzdělávacímu programu.

Vytváří podmínky pro cílevědomý osobnostní rozvoj dítěte, provádí osobní přípravu a vede předepsanou dokumentaci.

Spolupracuje úzce s rodiči, pedagogicko psychologickou poradnou, základní školou a dalšími odborníky. Podílí se na tvorbě individuálních programů a podává návrhy na vyšetření PPP. Předává rodičům nezbytné informace o akcích školy, nabídce zájmových kroužků a o spolupráci.

S pedagogickou činností je dále úzce spojená sociálně pečovatelská činnost a provozně organizační. Plní nařízení ředitelky školy nebo jejího zástupce. Je vždy přítomna včas a provádí výchovnou činnost a řádný dozor nad dětmi po celou dobu pobytu dítěte v mateřské škole. Dbá, aby její jednání a vystupování před dětmi, rodiči i širší veřejností bylo v souladu s pravidly slušnosti a s výchovným působením školy.

Učitelka mateřské školy se vzdělává v samostatném studiu nebo v organizovaných formách. Samostatně studuje pedagogickou literaturu, právní předpisy a vnitřní právní normy.

Udržuje a kontroluje podmínky dětí ve třídě a zajišťuje poučení dětí o bezpečnosti a hygienických zásadách.

Při úrazu poskytne dítěti nebo jiné osobě první pomoc a zajistí ošetření lékařem. Úraz zapíše do knihy úrazů. (2)

Předpokládané profesní kompetence učitelky mateřské školy

I v mateřské škole se pozměňují vztahy mezi učitelkami a dětmi, mění se vztahy mezi učitelkami a rodiči, společností či jejími institucemi. Učitelky mají více volnosti při práci s dětmi v mateřské škole, ale nutně na sebe berou i větší míru odpovědností (*v rámci této instituce*) za vývoj dítěte.

Pedagogicko-psychologický a sociálně psychologický pohled na činnosti a vztahy, konkretizovaný na specifické prostředí mateřské školy a na profesní dovednosti učitelky, přináší poznatky i dovednosti přispívající k rozvoji profesní kompetence učitelky.

Co všechno dělá učitelka mateřské školy?

Čím se zabývá při práci s dětmi, při přípravě na ni?

Které činnosti patří k realizaci této profese?

Každá učitelka by jistě vytvořila rozsáhlý inventář činností, v němž by byly zastoupeny činnosti spjaté s odborností, činnosti vyplývající z metodických nároků a činností, které souvisejí se sociálně psychologickými, speciálně výchovnými či diagnostickými profesními dovednostmi (*naslouchat dítěti, porozumět adaptačním problémům dítěte, zvládnout agresivní projevy dítěte, pláč, hovořit s rodiči atd.*).

Charakter profesních dovedností a možností jejich rozvoje určují nejen činnosti uskutečňované v mateřské škole, ale také profesní vztahy, do kterých učitelka vstupuje.

Učitelky se pohybují ve složité síti sociálních vztahů, které potřebují zvládnout, mají-li uspět v profesi, má-li efektivně probíhat celý proces předškolního vzdělávání a výchovy.

Všechny typy a druhy interakcí s různými sociálními partnery se odehrávají v konkrétních situacích, jež může ovlivnit celý jejich výsledek. Je důležité rozeznat, které prvky vzájemných interakcí souvisejí výrazněji se situačními charakteristikami, které s osobnostními charakteristikami sociálních partnerů, a respektovat je.

Potřebné profesní dovednosti učitelky mateřských školy

Hlavní skupiny profesních dovedností učitelky mateřské školy jsou sociálně-psychologické profesní dovednosti:

- profesní dovednosti spojené s obsahem realizovaných činností, s různými oblastmi rozvoje dítěte předškolního věku,
- metodické profesní dovednosti,
- speciálně výchovné a diagnostické profesní dovednosti.

ká dovednost učitelky mateřské školy

učením získávané předpoklady pro přiměřené sociální interakce v celé polo které učitelka vstupuje.

jsou významnou součástí profesní kompetence a lze je považovat za platňování i jiných skupin profesních dovedností.

lnostech můžeme rozlišit prvky dovedností vztahujících se k sobě (např. soustředění, rozpoznání a přiměřené projevy emocí, autenticita).

Odborné a metodické profesní dovednosti

Souvisejí zejména s tím, co učitelka s dětmi dělá, čím se s dětmi zabývá a jak má určitou aktivitu metodicky a didakticky zpracovanou. Jde v podstatě o to, „*co a jak*“.

Tato část profesních dovedností je jistě důležitá, ale určitě se jimi profesní kompetence učitelky nevyčerpává.

Speciálně výchovné a diagnostické profesní dovednosti

Vztahují se k respektování vývojových i individuálních charakteristik dítěte, k rozlišování aktuálních stavů dítěte pro práci ve skupině, přizpůsobení stylu práce jednotlivcům i skupinám, dávají základ specificky na dítě zaměřeným intervencím. Učitelka mateřské školy provádí průběžně pedagogickou diagnostiku, reaguje na změny ve skupině dětí, na jejich „*vyladění*“ pro určitou aktivitu apod.

Soubor všech dovedností učitelky mateřské školy tvoří a vyjadřuje její profesní kompetenci.

Možnosti rozvíjení profesní kompetence učitelky mateřské školy

Pro rozvíjení profesních dovedností využitelných pro práci učitelky mateřské školy si můžeme vybrat z různých způsobů.

Pokusy cestou náhodných úspěchů, nebo chyb a omylů až po cílevědomé postupy při jejich osvojování a rozšiřování.

Pro záměrné rozvíjení jsou vhodné přednášky, semináře, výcvikové kurzy, společné dílny, skupinové konzultace. Vytváří se zde modelové situace (hry, cvičení). Zajímavým a velmi efektivním způsobem je videotrénink interakcí ve škole. Videotrénink interakcí je účinnou pomocí přímo ve školním prostředí. Tento videozáznam je podkladem pro pečlivou analýzu interakcí mezi učitelkou a dítětem, kterou provádí zkušený odborník – trenér.

Pro rozvíjení profesní kompetence učitelky mateřské školy jsou důležité určité předpoklady:

- sebereflexe,
- sebepoznávání,
- otevřenost pro nové,
- poznávání ostatních sociálních partnerů,
- rozlišování a porozumění sociálních vztahů,
- vzájemné porozumění,
- komunikace v daném prostředí,
- zvládání konfliktů,
- organizace a vedení skupin,
- rozšiřování možností pro rozvoj jednotlivce,
- podílejí se na efektivním zvládnutí profese (9).

Osobnost učitelky mateřské školy

Zde uvádím jeden názor z praxe na osobnost učitelky mateřské školy.

Dana Karmasinová ve svém článku popisuje, že „Každá učitelka by se měla zamyslet nad tím, kolik času věnuje svému sebevzdělávání, jak využívá nabídky seminářů, výcviků, zda si občas přečte odbornou knihu s tematikou výchovy a vzdělávání, zda o ní diskutuje se svými kolegyněmi, zda dokázala některé z nových poznatků realizovat ve své výchovně vzdělávací práci.

Na učitelku lze hledět z několika různých aspektů. Jinak ji bude posuzovat dítě, které dá přednost té hravé, hodné, mírné. Rodiče zase ocení obětavost, vstřícnost, komunikativnost, ale i to, že je milá a příjemná.

Každá učitelka je jedinečná, neopakovatelná. Každá přináší svůj specifický „otisk prstů“ do své práce. Svými postupy, vystupováním, temperamentem, herectvím si tvoří svou vlastní image.

Učitelka má děti jí svěřené ráda, ale nevyhrazuje si právo na prvenství v jejich srdíčku. Odměnou je jí ten krásný pocit, že právě v této době, kdy mohla být nápomocna dítěti na jeho cestě za „objevováním světa“ své šance správně a naplno využila.“(4)

4. 2. Ředitelka mateřské školy

Ředitelka mateřské školy je povinna respektovat a postupovat dle obecně platných závazných právních norem (zákony, vládní nařízení, vyhlášky, metodické pokyny, org. směrnice) ČR a právních norem přijatých naším státem. Ředitelka je pověřena výkonem některých funkcí ve státní správě a to zákonem.

Podle zákona je především povinna naplňovat základní poslání mateřské školy a dodržovat další ustanovení právních norem.

Dále pak odpovídá za chod mateřské školy ve všech oblastech. Plánuje a vypracovává koncepci, koordinuje záměry a cíle a to i s ostatními zaměstnanci školy, rodiči i dalšími odborníky. Vede, motivuje a koordinuje celý kolektiv zaměstnanců zvláště pak pedagogické pracovníky. Vytváří podmínky pedagogickým pracovníkům pro realizaci dalších aktivit, které navazují na RVP PV. Je odpovědná za odbornou úroveň vzdělávací práce školy a její plnění. Dále pak za efektivní hospodaření s prostředky školy a zpracovává zprávu o něm. Další součástí její práce je výroční zpráva a výchovné činnosti organizace.

Zodpovídá za bezpečnost dětí po celou dobu pobytu dětí v mateřské škole.

Ředitelka mateřské školy s právní subjektivitou

Nese odpovědnost za své jednání jako vedoucí organizace podle zákoníku práce v těchto oblastech:

Pracovně právní vztahy: pracovní poměry, pracovní doba, nástupy na dovolenou, péče o zaměstnance, BOZP, PO, pracovní podmínky žen a mladistvých, odpovědnost za škodu zaměstnanců, pracovní úrazy, nemoci z povolání, odložené věci, zařazování do platových tříd a stupňů, stanovuje výše příplatků a nenárokových složek platu.

Finančně právní vztahy: daňové odvody, sociální odvody, zdravotní a nemocenské pojištění, hospodaření s rozpočtovými prostředky a vlastními finančními fondy. (6)

Ředitelka jako manažer

Školský management má svá specifika, uvádím zde některá z nich.

Školu můžeme považovat za systém. Dobře uspořádaný systém má zajímavé vlastnosti. Takový systém žije a plní svoje funkce prakticky bez zásahů. Myslíme management jako proces plánování, organizování, řízení, vedení lidí a kontroly.

Jaké vlastnosti vyžaduje funkce řídicího pracovníka – manažera?

- Disponibilita – dosažitelnost a vhodné vnitřní naladění. Předpokládá velkou vyrovnanost v osobním životě.
- Rozhodnost – ředitel musí přijímat různé zákony a nařízení k bezpečnému chodu a nerozhodnost působí velmi demotivačně.
- Řešení konfliktů – vedoucí pracovník musí využít všech svých schopností k zdárnému vyřešení konfliktů.
- Vedení lidí – spočívá ve faktu vytvořit jim v první řadě dobré pracovní podmínky, zajímat se o jejich práci, jejich vývoj, pracovní postup. Ředitel je odpovědný za pracovní morálku učitelů, za rozvoj jejich odbornosti. On musí vědět, koho poslat na další vzdělávání, komu je třeba pomoci, koho je třeba vyzdvihnout, ocenit, podpořit a odměnit. Musí dát svým pracovníkům dobré nástroje, chce-li, aby uspěli.
- Sebeřízení – řídicí pracovník si musí zachovat klid toho, jenž je schopen se ovládat a řídit.

Ředitelé jsou staviteli školství.

Jako odpovědní činitelé musí dát zřetelně najevo, kterých hodnot chtějí ve škole dosáhnout, které chtějí ve škole prosadit. Tyto hodnoty musí být všeobecně známy.

Sociolog H. Jennings uvedl seznam osmi charakteristik manažera, který je uznáván svými podřízenými:

- přítomnost ředitele ve škole je vnímána pozitivně,
- ředitel podporuje týmovou spolupráci,
- je tolerantní,
- ve vhodné chvíli umí pokárat, odsoudit i odměnit,
- rozhoduje s klidem,
- nevyvolává u ostatních pocit neklidu a obav,
- nastoluje prospěšné vztahy s mnoha osobami ze svého okolí, uvnitř i v ně školy.

Odpovědnost řídicího pracovníka se uplatňuje prostřednictvím čtyř základních funkcí:

- organizační,
- motivační,
- informační,
- vzdělávací. (21)

Pozice ředitele mateřské školy

Dle odborníků, kteří píší do učitelských listů: „Před rokem 1989 řídili ředitelé školy jen z pozice manažera na nejnižší úrovni řízení – z pozice „operativně“.

Veškerá činnost škol tehdy byla do detailů řízena centrálně (v souladu se státní politikou), řediteli konkrétní školy pak příslušela jen funkce přímého vykonavatele – realizátora příkazů „nedelegovaného shora“. Vztahy učitelů a ředitelů škol šly většinou vyjádřit dělením na my a oni, poněvadž učitelé vnímali ředitele spíše jako nejnižší stupeň nadřízených státních orgánů. Tato situace byla umocněna tradiční organizační strukturou.

Po roce 1989 došlo se změnou politických poměrů k razantní obměně na pozicích ředitelů škol. S postupem času se zase lidé ve většině škol začali dělit na my a oni, i když předěl mezi oběma polohami rozhodně nebyl tak zřejmý jako před rokem 1989. Změněné společenské podmínky totiž způsobily tlak na změnu ve způsobu vedení lidí“. (13)

4. 3. Shrnutí

Z této kapitoly je zřejmé, že v souvislosti se stále se zvyšující náročností, vyšší odpovědností a rozšiřováním pravomocí pedagogických pracovníků je klasické středoškolské vzdělání již nedostačující, a proto je potřeba si odbornou kvalifikaci stále zvyšovat, a to na všech úrovních. Jak prohlubovat odbornou kvalifikaci u učitelek, tak zvyšovat odbornou kvalifikaci u ředitelek.

► 5. Možnosti získání odborné kvalifikace

V úvodu této kapitoly bych ráda použila názor na kvalifikaci H. Procházkové z MŠ Pohádka z Hradce Králové.

5. 1. Kvalifikace

Kvalifikace je pojem, který všichni pedagogové chápou – jedná se o předepsaný stupeň vzdělání a z něho vyplývající kompetence k vyučování na příslušném stupni vzdělávání. Proto se pedagogové podle zákona dělí na kvalifikované a nekvalifikované. Nechci polemizovat o tom, že kromě vzdělání je pro práci s dětmi potřeba „ještě něco jiného“, protože opravdový vztah a láska k dětem a učitelský talent se nedají změřit a často nejsou v přímé úměře s vyšším vzděláním.

Chtěla bych jen upozornit na problém, který je opravdu jen ve školství. V jiných resortech jsou také podmínky pro výkon povolání – dosažené středoškolské nebo vysokoškolské vzdělání, ale je jedno, zda-li je „pan inženýr“ chemik, strajař či z jiného oboru, ekonom nikdo nepřezkoušuje proto, že promoval před sametovou revolucí. Ve školství jsme pro „škatulky“. Má-li pedagog ukončené vysokoškolské studium a titul Mgr. pro druhý stupeň ZŠ, je v páté třídě nekvalifikovaný, právě tak jako prvostupňový pedagog v šestce. Jistě didaktika a metodiky pro příslušný věk jsou důležité, ale po určité praxi (2 – 3 roky) a vysokoškolském vzdělání se rozdíl nepozná, spíše záleží na tom, zda si pedagog s příslušnou věkovou kategorií „rozumí“.

V naší mateřské škole z pěti učitelek má jen jedna vysokoškolský diplom pedagogické fakulty pro práci s dětmi a mládeží a titul Mgr. – u nás je nekvalifikovaná. V mateřské škole pracuje již šest let ke spokojenosti dětí, rodičů a své vlastní. V současnosti není pro její budoucnost v mateřské škole jiné řešení, tak magistra studuje na bakaláře předškolní výchovy. Mimochodem o toto vzdělání je právem velký zájem – tak „zabírá místo“ některé jiné kolegyni se vzděláním středoškolským.

Máme sklon brát si vzory ve světě. Co kdybychom se pro tentokrát inspirovali na Slovensku. Vzdělávání pedagogů předškolní výchovy a prvního stupně je společné (toto byl jeden ze závěrů OECD z roku 2000)(22) – možná, že by se podobné „bourání škatulek“ hodilo při slučování mateřských a základních škol i u nás. Zajímal by mě názor ze škol i pracovníků MŠMT.(14)

5. 2. Některé možné formy studia

Název školy	Adresa, telefon	Emailová adresa, internetová adresa	Obory studia	Délka studia	Forma studia	Požadované vzdělání
STUDIUM NEUNIVERZITNÍHO TYPU						
Vyšší odborná škola pedagogická a Střední pedagogická škola	Komenského nám. 22 570 12 Litomyšl +420 461 615 705 +420 461 614 550	vospspgs@vospspgs.cz http://www.vospspgs.cz	Předškolní pedagogika a Pedagogika volného času	3 roky	Denní	maturita
			Předškolní pedagogika a Pedagogika volného času	4 roky	Dálkové	maturita
Svatojánská kolej: Vyšší odborná škola pedagogická	Svatý Jan pod Skalou 1 266 01 Beroun +420 311671308	info@svatojanskakolej.cz www.svatojanskakolej.cz	Pedagogika – vychovatelství	4	Dálkové	maturita
Vyšší odborná škola pedagogická a sociální, Střední pedagogická škola a Gymnázium	Evropská 33 Praha 6 +420 224 311 213	info@pedevropska.cz www.pedevropska.cz	Předškolní a mimoškolní pedagogika	5 let	Dálkově	Základní vzdělání
			Předškolní a mimoškolní pedagogika	4 let	Denní	Základní vzdělání
STUDIUM UNIVERZITNÍHO TYPU						
BAKALÁŘSKÉ STUDIUM						
Název školy	Adresa, telefon	Emailová adresa, internetová adresa	Obory studia	Délka studia	Forma studia	Ukončeno titulem
Univerzita J. E. Purkyně , pedagogická fakulta	České mládeže 8 Ústí nad Labem 475 283 111	www@rt.ujep.cz http://fos.ujep.cz/	Učitelství pro mateřské školy	3 roky	Dálkové	Bc.
Univerzita Karlova, pedagogická fakulta	Ovocný trh 5 116 36 Praha 1	www.cuni.cz	Učitelství pro mateřské školy Speciální pedagogika pro mateřské školy	3 roky	Denní Dálkové	Bc.
Západočeská univerzita, pedagogická fakulta	Sedláčkova 38 306 14 Plzeň telefon: 377 63 1111	www.pef.zcu.cz	Učitelství pro mateřské školy	3 roky	Dálkové	Bc.
Univerzita Palackého, pedagogická fakulta	Žižkovo nám. 5 771 40 Olomouc	http://www.upol.cz/fakulty/pdf /	Speciální pedagogika předškolního věku	3 roky	Dálkové	Bc.
MAGISTERSKÉ STUDIUM						
Univerzita Karlova, pedagogická fakulta	Ovocný trh 5, 116 36 Praha 1	www.cuni.cz	Pedagogika předškolního věku	5 let	Dálkové	Mgr.

5.3. Jaké vzdělání pro učitelky mateřských škol

Poprvé mluvila o vysokoškolském vzdělání učitelek mateřských škol Ida Jarníková:

"Ještě za Rakousko-Uherska, požadoval je i učitelský sjezd v roce 1920. Poprvé mohly u nás budoucí učitelky mateřských škol studovat na vysoké škole v roce 1946, v roce 1953 se však studium vrátilo opět na střední školu. Až v roce 1970 se pro ně otevřela možnost vysokoškolského studia v denní i dálkové podobě na pedagogických fakultách v Praze a v Olomouci. Dnes dává pražská PedF UK pro mateřské školství možnost denního bakalářského a kombinovaného magisterského studia, bakalářské studium nabízí také plzeňská fakulta. Pedagogické fakulty v Liberci, Ústí nad Labem, Olomouci a Hradci Králové v této době buď na programech pro bakalářské studium se zaměřením na učitelství pro mateřské školy pracují, nebo je předkládají k akreditaci". (20)

► 6. Motivace spolupracovníků

Je věčným problémem vedoucích pracovníků najít universální způsob, kterým by přiměli své spolupracovníky vykonávat činnosti naplňující poslání a cíle organizace aktivně, samostatně a efektivně. Snaží se ovlivnit soubor hnacích sil v lidech – jejich motivaci.

Ve škole může ředitel (případně jiný vedoucí pracovník) používat následující stimulační prostředky:

- hmotná odměna,
- atraktivní obsah práce,
- povzbuzování pracovníků jako neformální hodnocení,
- atmosféra pracovní skupiny,
- pracovní podmínky a režim práce,
- identifikace s profesí,
- externí stimulační faktory.

Peníze jako motivační stimul

Na roli peněz existuje nejednotný názor teoretiků i odborníků. Za kladnou motivaci je považují ekonomové, podnikatelé, manažeři. Psychologové mají opačný názor. Spojují finanční motivaci se subjektivními pocity – nedostatek sebekritičnosti, závist.

Přikládám stupnici platových tarifů podle platových tříd a platových stupňů a ptám se, zdali jsou peníze ve školství dostatečnou motivací. (1)

6. 1. Stupnice platových tarifů podle platových tříd a platových stupňů

Platový stupeň	Počet let započ. Praxe	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	Do 1 roku	5920	6430	6970	7560	8210	8890	9650	10 470	11 370	12 330	13 380	14 510	15 740	17 080	18 530	20 110
2	Do 2 let	6120	6630	7190	7810	8460	9180	9980	10 810	11 730	12 740	13 800	14 980	16 260	17 640	19 130	20 760
3	Do 4 let	6320	6850	7430	8060	8740	9480	10 310	11 160	12 120	13 140	14 260	15 470	16 790	18 220	19 750	21 430
4	Do 6 let	6520	7070	7680	8330	9030	9790	10 640	11 530	12 510	13 580	14 720	15 980	17 340	18 820	20 410	22 140
5	Do 9 let	6740	7310	7920	8600	9330	10120	10 990	11 910	12 930	14 030	15 220	16 510	17 910	19 440	21 080	22 880
6	Do 12 let	6960	7550	8190	8890	9640	10460	11 360	12 310	13 360	14 490	15 720	17 050	18 500	20 080	21 790	23 640
7	Do 15 let	7200	7810	8460	9190	9960	10810	11 740	12 730	13 810	14 980	16 240	17 630	19 120	20 750	22 510	24 430
8	Do 19 let	7430	8070	8750	9500	10 300	11170	12 140	13 150	14 280	15 490	16 800	18 220	19 780	21 450	23 270	25 250
9	Do 23 let	7690	8350	9050	9820	10 650	11550	12 540	13 590	14 760	16 010	17 370	18 840	20 440	22 180	24 070	26 110
10	Do 27 let	7950	8620	9360	10 150	11 010	11940	12 970	14 060	15 260	16 560	17 950	19 480	21 140	22 940	24 880	27 000
11	Do 32 let	8220	8920	9670	10 490	11 380	12350	13 410	14 550	15 780	17 120	18 560	20 150	21 860	23 720	25 730	27 920
12	Nad 32 let	8500	9220	10 010	10 860	11 780	12780	13 870	15 040	16 320	17 710	19 210	20 840	22 610	24 540	26 610	28 880

6. 2. Finanční odměny – platy

Jaké platové podmínky má dnes nastupující odborně kvalifikovaná učitelka SPgŠ ?

- Při plném úvazku: **10 470 Kč** hrubého bez osobního ohodnocení.

Po dvanácti letech stoupne plat učitelky stejného vzdělání na

- Při plném úvazku: **12 310 Kč** hrubého bez osobního ohodnocení.

Po třiceti letech stoupne plat učitelky stejného vzdělání na

- Při plném úvazku: **15 040 Kč** hrubého bez osobního ohodnocení.

Srovnání finančních odměn a konfrontace s výkonem práce

Rozdíl v tarifním platu za celoživotní práci ve školství tedy je 4 570 Kč.

Je tedy otázkou, zda je to dostatečná motivace. V tomto zaměstnání není příliš možností, jak svůj platový postup ovlivnit. Není to důvod, proč tolik mladých a perspektivních učitelek odchází na pracovní místa s lepšími platovými podmínkami?

V MŠ není možné vykonávat práci jen jako nutnost. Pokud tomu tak je, většinou se to brzy projeví a to na reakcích dětí či rodičů. Učitelka by se měla stále vyvíjet ve své práci a měla by mít k tomu i patřičné podmínky.

6. 3. Ze zákona o platu

Do zákona o platu byly zavedeny dva zcela nové příplatky, a to

- **příplatek za pedagogickou činnost nad stanovený rozsah**, který přísluší pedagogickým pracovníkům veřejných škol nebo školských zařízení za výkon nařízené nebo dohodnuté přímé pedagogické činnosti nad rozsah stanovený ředitelem podle nařízení vlády č. 75/2005 Sb.,
- **„specializační příplatek“** pro pedagogické pracovníky, kteří budou vedle přímé pedagogické činnosti vykonávat i další specializované činnosti, k jejichž výkonu jsou nezbytné další kvalifikační předpoklady. Okruh těchto činností stanoví vyhláška o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků.

Na práci pedagogických pracovníků jsou stále kladeny vyšší nároky a požadavky, a proto bylo nutné vytvořit právní rámec, který jim pomůže v posílení profesního postavení ve společnosti, zlepšení podmínek a bude je motivovat k osobnímu rozvoji i účasti na rozvoji školy.

6. 4. Uznávání výsledků dalšího vzdělávání

Poskytování kurzů může být za úplatu, kterou na svých bedrech může nést kdokoli. Počínaje vzdělávajícím se účastníkem, přes zaměstnavatele i stát až třeba po nadace.

Co se týče motivačních nástrojů, zákon jich nabízí několik, byť se neví, jestli budou dostačující, nebo jestli vůbec projdou.

Osvědčení získaná v systému dalšího vzdělávání budou, jak praví záměr připravovaného zákona, uznatelná v systému počátečního vzdělávání za podmínek stanovených školským zákonem.

Uznání výsledků dalšího vzdělávání bude provádět ředitel školy zapsané do rejstříku škola školských zařízení, který bude moci:

- uznat osvědčení potvrzující získání dílčí kvalifikace pro účely uznání částečného vzdělání žáka školy dle § 70 školského zákona,
- přijmout na základě osvědčení potvrzující získání dílčí kvalifikace uchazeče o vzdělání do vyššího ročníku,
- umožnit žadateli vykonání závěrečné zkoušky, maturitní zkoušky nebo absolutoria za předpokladu získání všech osvědčení o dílčích kvalifikacích tvořící úplnou kvalifikaci, v takovém případě bude žadateli umožněno vykonat závěrečnou zkoušku, maturitní zkoušku nebo absolutorium za stejných podmínek, jako by byl žákem školy.

Ředitel školy uzná ty dílčí kvalifikace, které jsou dle Národní soustavy kvalifikace součástí úplné kvalifikace, kterou uděluje škola.

► 7. Podmínky a způsob výzkumu

Výzkum se uskuteční ve Středočeském kraji na různých typech mateřských škol a na SPgŠ. Vzorkem bude 130 mateřských škol a tři SPgŠ. Každá mateřská škola obdrží dva předtištěné dotazníky pro učitelky mateřských škol a ředitele mateřských škol, které jsem vypracovala sama. Pro zjištění potřebných údajů Tři střední pedagogické školy obdrží dotazníky pro studentky čtvrtých ročníků.

Na základě dotazníků pro ředitele mateřských škol budu zjišťovat:

- 1) věkový průměr ředitelek mateřských škol (okrajový poznatek),
- 2) průměrná praxe ředitelek mateřských škol,
- 3) jaké mají ředitelky mateřských škol nejvyšší dosažené vzdělání,
- 4) jaký má zájem o zvyšování kvalifikace a další vzdělávání jejich pedagogický sbor,
- 5) zda a jak moc podporují svůj pedagogický sbor ve zvyšování kvalifikace a dalším vzdělávání.

Z dotazníků pro učitelky mateřských škol budu zjišťovat:

- 1) jaký mají věkový průměr učitelky mateřských škol (okrajový poznatek),
- 2) průměrná praxe učitelek mateřských škol,
- 3) jaké nejvyšší dosažené vzdělání mají učitelky mateřských škol,
- 4) jak často se zúčastňují vzdělávacích akcí a seminářů,
- 5) zda mají potřebu si zvyšovat odbornou kvalifikaci a pro nekvalifikované učitelky, zda mají možnost a podmínky si vzdělání doplnit a proč zvolily toto zaměstnání.

Z dotazníků pro studenty čtvrtých ročníků SPgŠ budu zjišťovat:

- 1) zda po dokončení studia chtějí pracovat jako učitelky mateřských škol,
- 2) jakým způsobem vnímají profesi učitelky mateřských škol,
- 3) co nejvíce považují za potřebné ve školství zlepšit,
- 4) co považují za prioritu školství.

7. 1. Počet mateřských škol ve Středočeském kraji

Mateřské školy ve Středočeském kraji dle škol, tříd, dětí a učitelek mateřských škol.

Školní rok 2003/2004

Území	Školy	Třídy	Děti	Nevyřízené žádosti	Učitelky
Středočeský kraj	614	1316	30 776	1310	2412

Školní rok 2004/2005

Území	Školy	Třídy	Děti	Nevyřízené žádosti	Učitelky
Středočeský kraj	614	1324	31 063	1314	2462

Ve školním roce 2004/2005 V tomto období došlo k nárůstu tříd, dětí, nevyřízených žádostí i počtu učitelek mateřských škol. Počet mateřských škol se nezměnil. Stejný počet zůstal u počtu mateřských škol. (19)

7. 2. Mateřské školy dle zřizovatelů

Předškolní zařízení ve Středočeském kraji zřizované obcí s celodenní péčí

Třídy	Děti	Z toho dívky
1294	30 445	14 685

Předškolní zařízení ve Středočeském kraji zřizované církví s celodenní péčí

Třídy	Děti	Z toho dívky
6	123	56

Předškolní zařízení ve Středočeském kraji zřizované soukromým sektorem

Třídy	Děti	Z toho dívky
11	250	116

(18)

► 8. Hypotéza

Vzhledem k současnému stavu ve školství a hlavně v mateřských školách je víc než pravděpodobné, že mohou nastat problémy v oblasti personálního obsazení a jejich odborné kvalifikace.

1. **Většina pedagogických pracovníků splňuje odbornou kvalifikaci, kterou dosáhla studiem na SPgŠ.**
2. **Většina pedagogických pracovníků má touhu po dalším vzdělávání nebo zvýšení kvalifikace.**
3. **Většina pedagogických pracovníků bez odborné kvalifikace má možnost či podmínky k získání odborné kvalifikace.**
4. **Studentky SPgŠ mají zájem po ukončení studia o zaměstnání jako pedagogická pracovníce.**

Hypotéza v anglickém jazyce

ProIn reference to present situation in the educational system and mainly in the nurseries, the blems can probably come in section of personal constitution and with skill shortages unqualified pedagogical workers.

1. **Most of education workers have the professional qualification, which obtain by studies in the SPgŠ.**
2. **Most of education workers want next education and have interest in getting skills.**
3. **Most of education workers without the professional qualification have possibilities or conditions to get skills**
4. **The students of SPgŠ concern about the occupation in the nursery as a teacher after stopping of studies.**

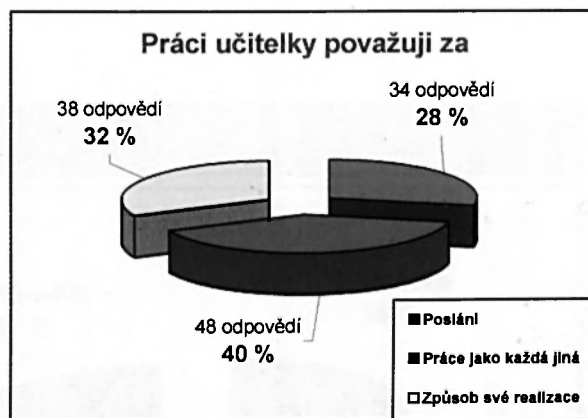
► 9. Zpracování dotazníků pro studentky závěrečného ročníku SPgŠ

Dotazníky byly rozdány na tři pedagogické školy, které byly ochotny rozdat dotazníky svým studentkám čtvrtých ročníků. Rozdáno bylo celkem 150 dotazníků a navraceno bylo **120 dotazníků**, což je **70% návratnost**.

Údaje v tabulkách jsou vyjádřeny jak v počtu odpovědí respondentek, tak v procentech.

Po ukončení studia chci pracovat jako učitelka mateřské školy	Počet odpovědí	v %
Ano	62	52
<i>Důvod?</i> Chceme tuto práci dělat. Máme o ní zájem.		
Ne	58	48
<i>Důvod?</i> Špatné platové podmínky. Najít dnes vhodné místo je velký problém.		

Práci učitelky považují za	Počet odpovědí	v %
Poslání	34	28
Práce jako každá jiná	48	40
Způsob své realizace	38	32

Co je třeba ve školství zlepšit?

Nejvíce odpovědí znělo, že:

Finance.

Na druhém místě byla odpověď:

Snaha a zájem celé společnosti o české školství

Co považujete za prioritu a silnou stránku školství?

Zde nemůžeme říci, že by se některá odpověď objevovala vícekrát. Zaznělo zde například:

Nadšení některých učitelů.

Vůle a snaha.

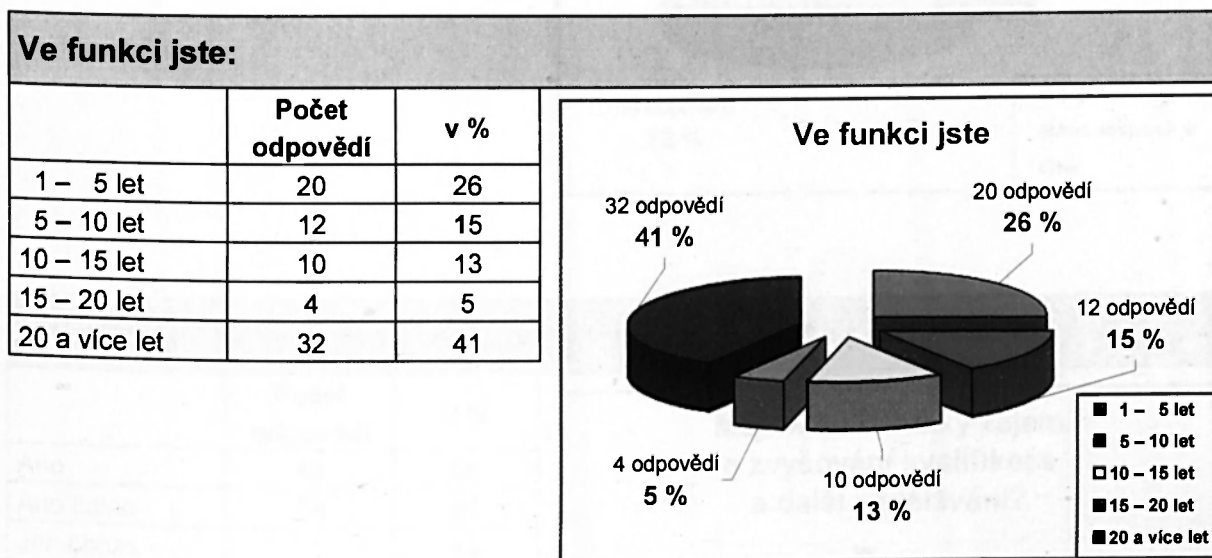
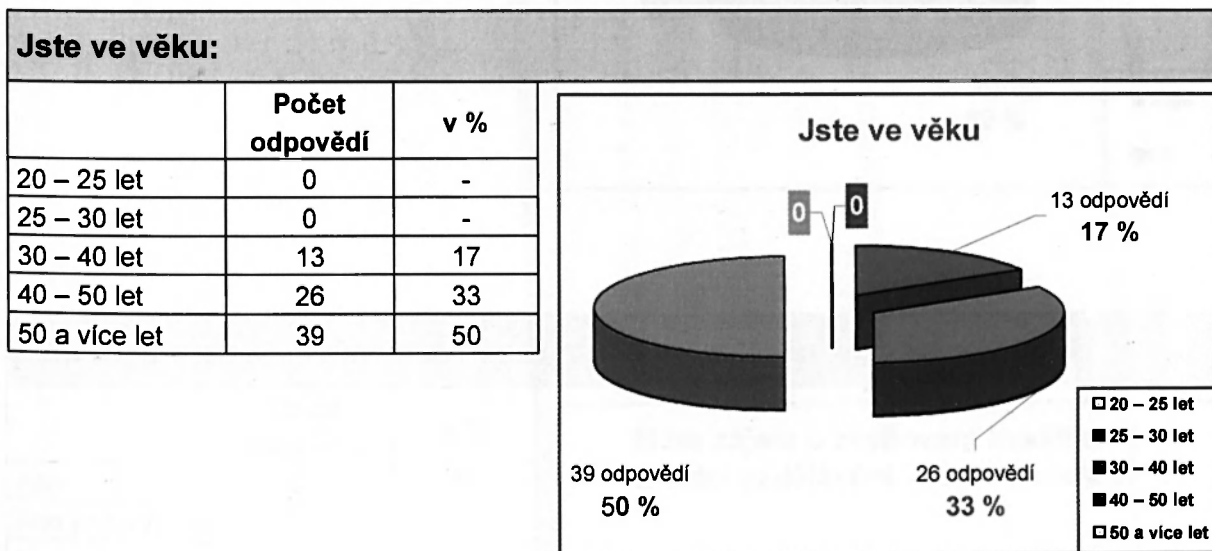
Silné základy školství.

Že se ještě nerozpadlo!

► 10. Zpracování dotazníků pro ředitelky mateřských škol

Z obeslaných 130 zařízení se vrátilo **78 dotazníků**, což je **60 %** oslovených mateřských škol.

Údaje v tabulkách jsou vyjádřeny jak v počtu odpovědí respondentek, tak v procentech.

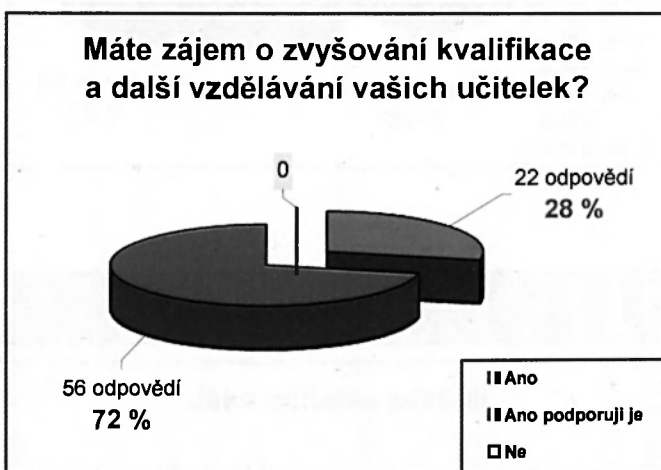
Nejvyšší dosažené vzdělání:?

	Počet odpovědí	v %
SPgŠ	54	69
VŠ	24	31

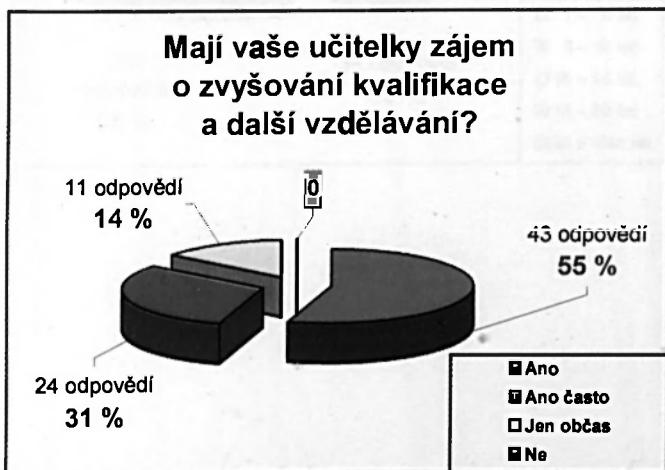
Máte zájem o zvyšování kvalifikace a další vzdělávání vašich učitelek?

	Počet odpovědí	v %
Ano	22	28
Ano podporuji je	56	72
Ne	0	-

Mají vaše učitelky zájem o zvyšování kvalifikace a další vzdělávání?

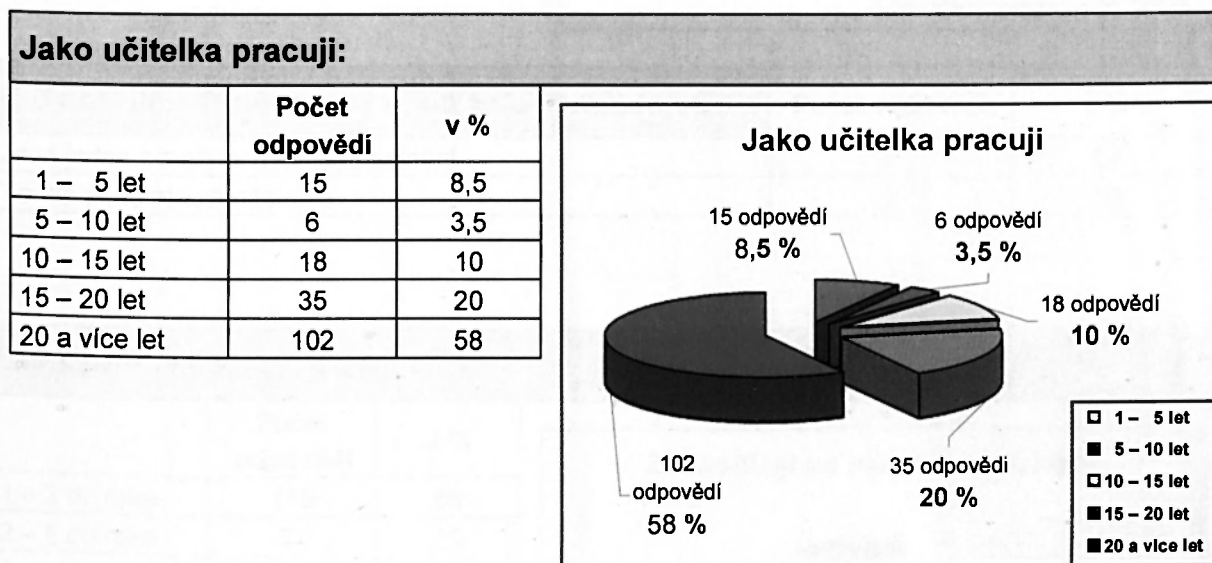
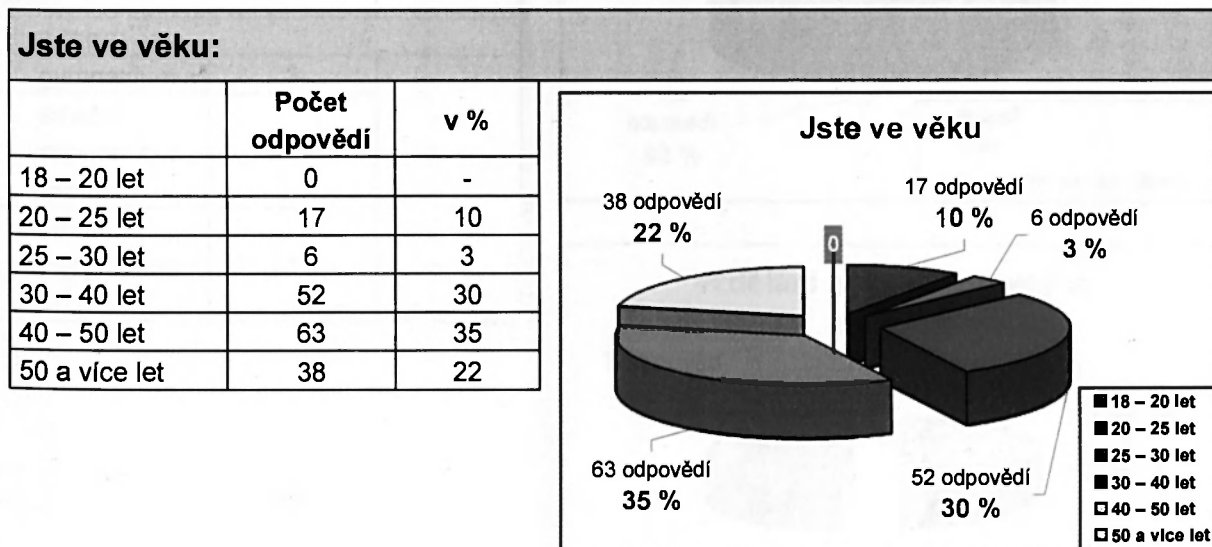
	Počet odpovědí	v %
Ano	43	55
Ano často	24	31
Jen občas	11	14
Ne	0	-

► 11. Zpracování dotazníků pro učitelky mateřských škol

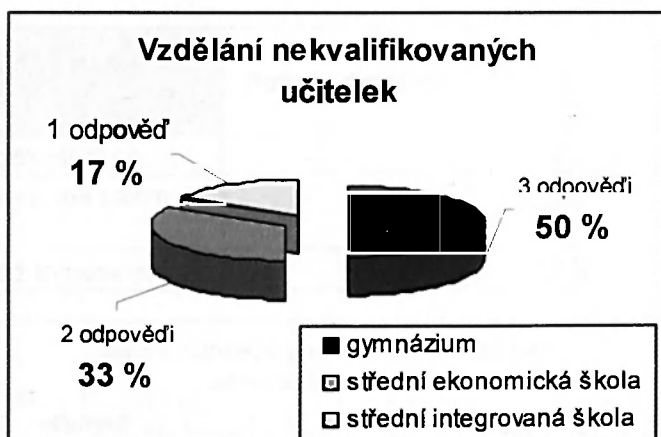
Ze 78 oslovených zařízení se vrátilo 176 vyplněných dotazníků od učitelek mateřských škol.

Údaje v tabulkách jsou vyjádřeny jak v počtu odpovědí respondentek, tak v procentech.

Nejvyšší dosažené vzdělání se zaměřením či specializací:

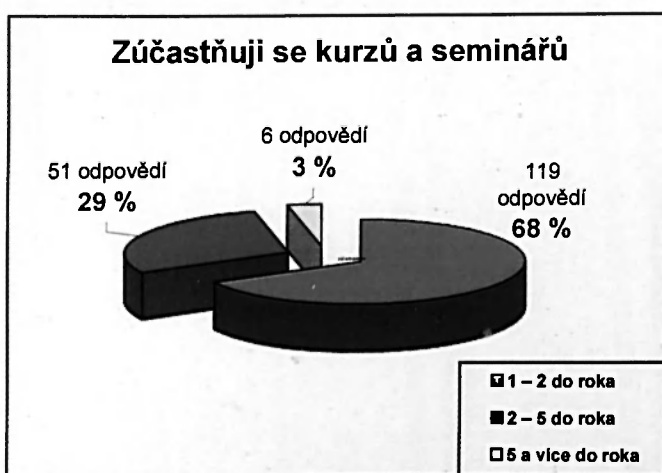
	Počet odpovědí	v %
SPgŠ	162	92
VŠ	8	4,5
Pro nek. uč.– dosažené vzdělání a druh školy	6	3,5
z toho:		
gymnázium	3	
střední ekonomická škola	2	
střední integrovaná škola	1	

Pro nek. uč.– Proč jsem zvolila toto zaměstnání?	Počet odpovědí	v %
Jako jedna z možností mít zaměstnání	4	67
Touha po tomto zaměstnání	2	33

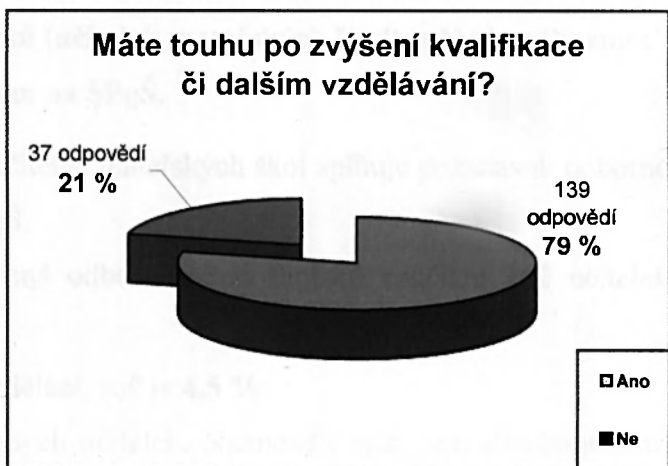
Zúčastňuji se kurzů a seminářů:

	Počet odpovědí	v %
1 – 2 do roka	119	68
2 – 5 do roka	51	29
5 a více do roka	6	3

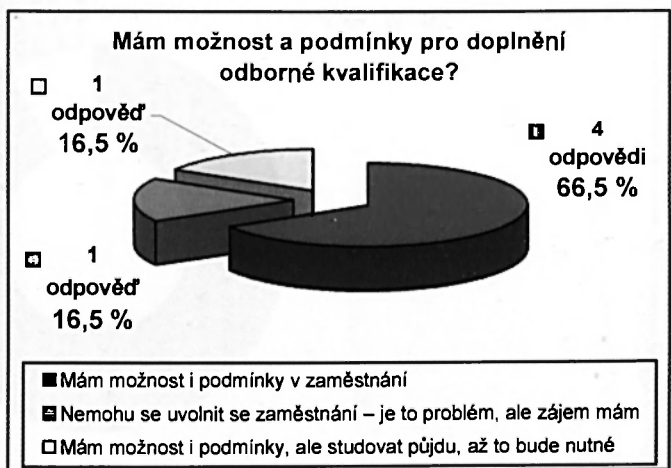
Máte touhu po zvýšení kvalifikace či dalším vzdělávání:

	Počet odpovědí	v %
Ano	139	79
Ne	37	21

Pro nek. uč. – Mám možnost a podmínky pro doplnění odborné kvalifikace a kde?

	Počet odpovědí	v %
Mám možnost i podmínky v zaměstnání, ale rozmyslím se	4	66,5
Nemohu se uvolnit se zaměstnání – je to problém, ale zájem mám	1	16,5
Mám možnost i podmínky, ale studovat půjdu až to bude nutné	1	16,5

► 12. Potvrzení či vyvrácení hypotézy

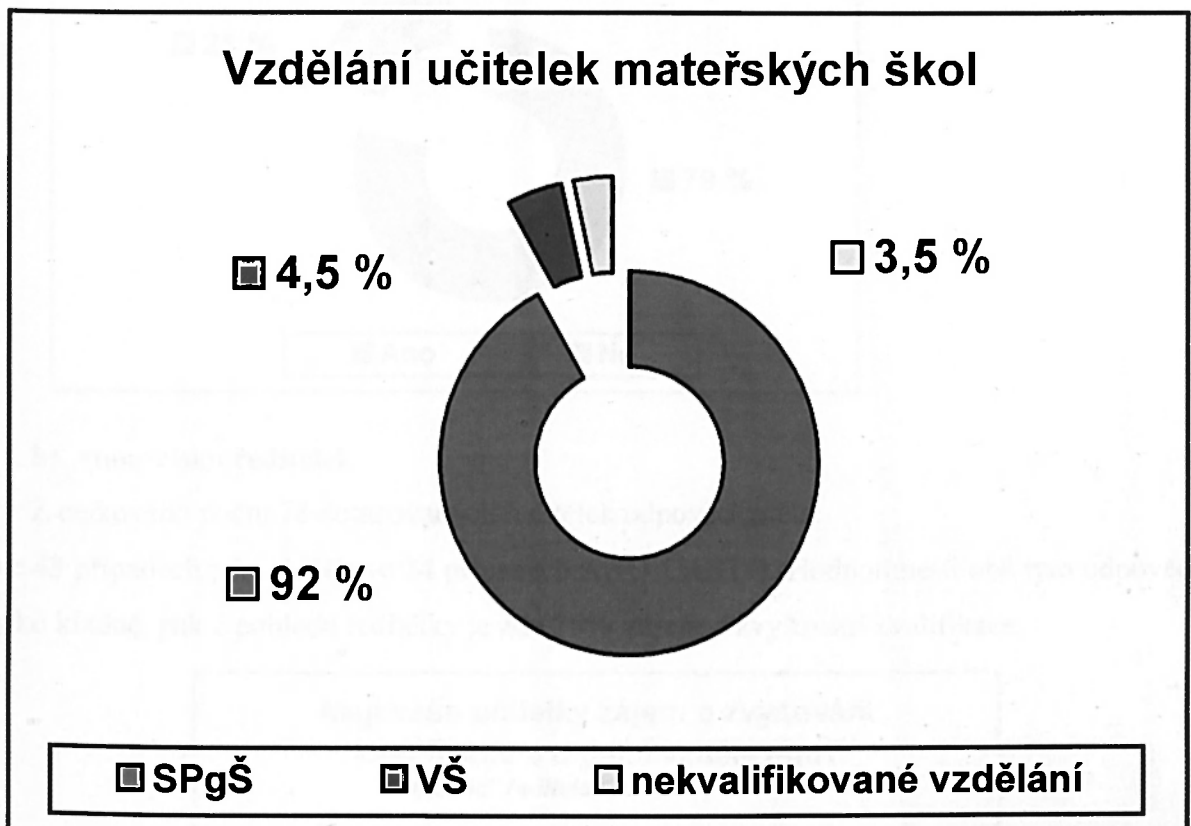
1. **Většina pedagogických pracovníků (učitelek mateřských škol) splňuje odbornou kvalifikaci, kterou dosáhla studiem na SPgŠ.**

Tato hypotéza se potvrdila. Většina učitelek mateřských škol splňuje požadavek odborné kvalifikace, kterou získala studiem na SPgŠ.

Z celkového počtu 176 respondentek má odborné středoškolské vzdělání **162** učitelek – SPgŠ, což je **92 %**.

8 z dotazovaných má vysokoškolské vzdělání, což je **4,5 %**.

Pouhé **3,5 %** činí podíl nekvalifikovaných učitelek. Nicméně i tyto jsou absolventkami středních škol.

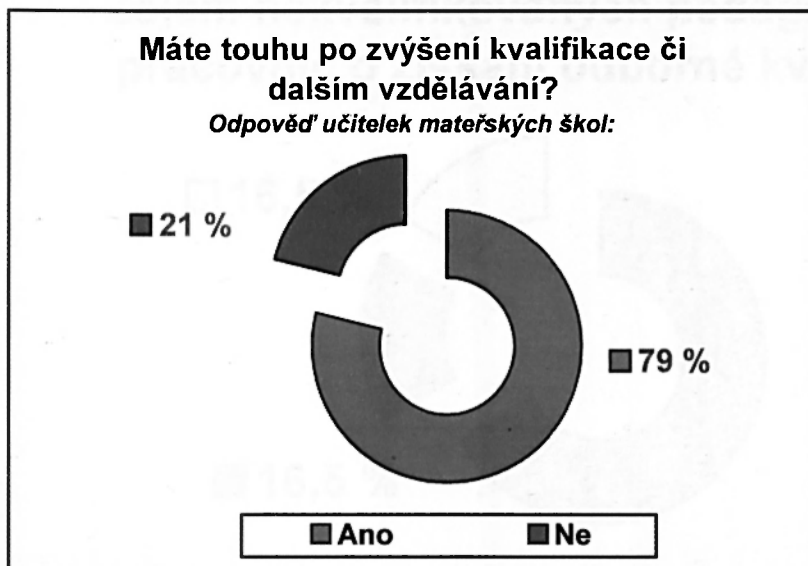
2. Většina pedagogických pracovníků má touhu po dalším vzdělávání nebo zvýšení kvalifikace.

Tato hypotéza se potvrdila. Nejen, že pedagogické pracovníce mají zájem o další vzdělávání, ale jsou v tomto směru i podporovány ze stran svých nadřízených.

Tuto skutečnost lze nahlížet ze dvou stran. Jednak z pozice učitelek samotných, jednak z pozice jejich nadřízených – ředitelek.

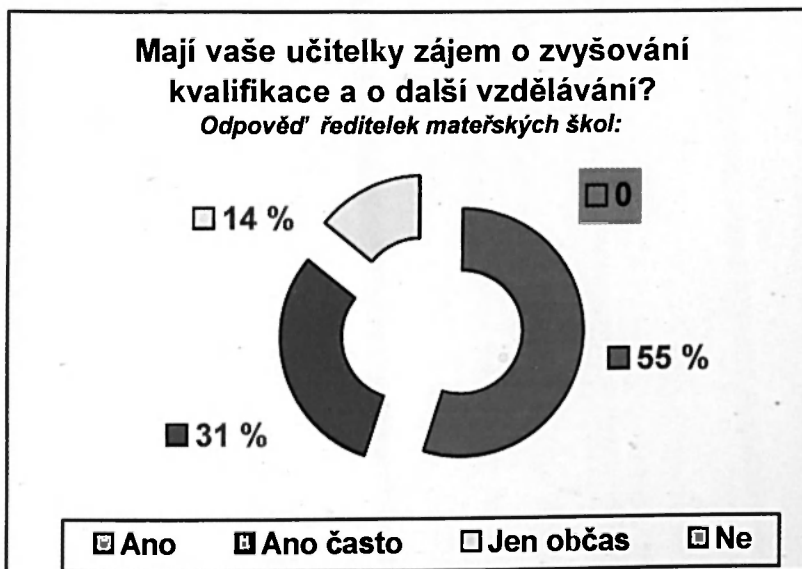
a) stanovisko učitelek

Z celkového počtu 176 dotazovaných má tuto potřebu **139 učitelek, tj. 79 %**. Pouze 37 respondentek, tj. 21 %, tuto potřebu (ke své škodě) neprojevílo.

b) stanovisko ředitelek

Z celkového počtu 78 dotazovaných ředitelek odpověď zněla: ve **43 případech jako ANO**, ve **24 případech ANO ČASTO**. Hodnotíme-li obě tyto odpovědi jako kladné, pak z pohledu ředitelky je zde **76% zájem** o zvyšování kvalifikace.

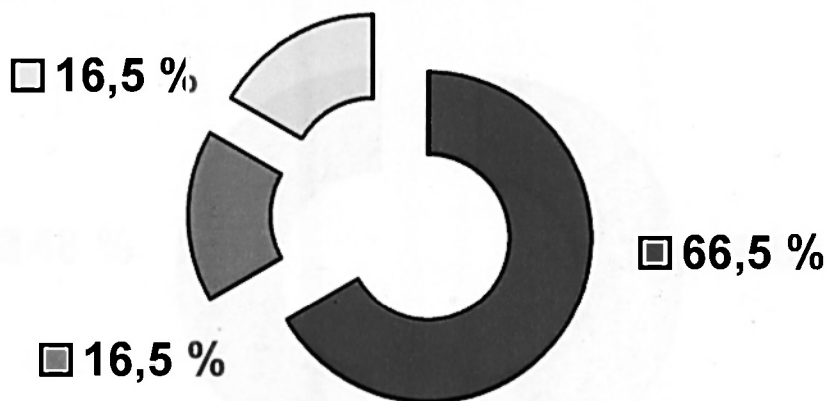
3. Většina pedagogických pracovníků bez odborné kvalifikace má možnost či podmínky k získání odborné kvalifikace.

Tato hypotéza se potvrdila. Možnosti i podmínky pro získání odborné kvalifikace jsou dostupné pro většinu pedagogických pracovníků – 66,5 %.

Pouze jedna učitelka mateřské školy nemá vhodné podmínky a to je 16,5 %.

Také v jednom případě se objevil názor, že vhodné podmínky i možnost má, ale zatím nemá zájem o získání odborné kvalifikace. Je to také 16,5 %.

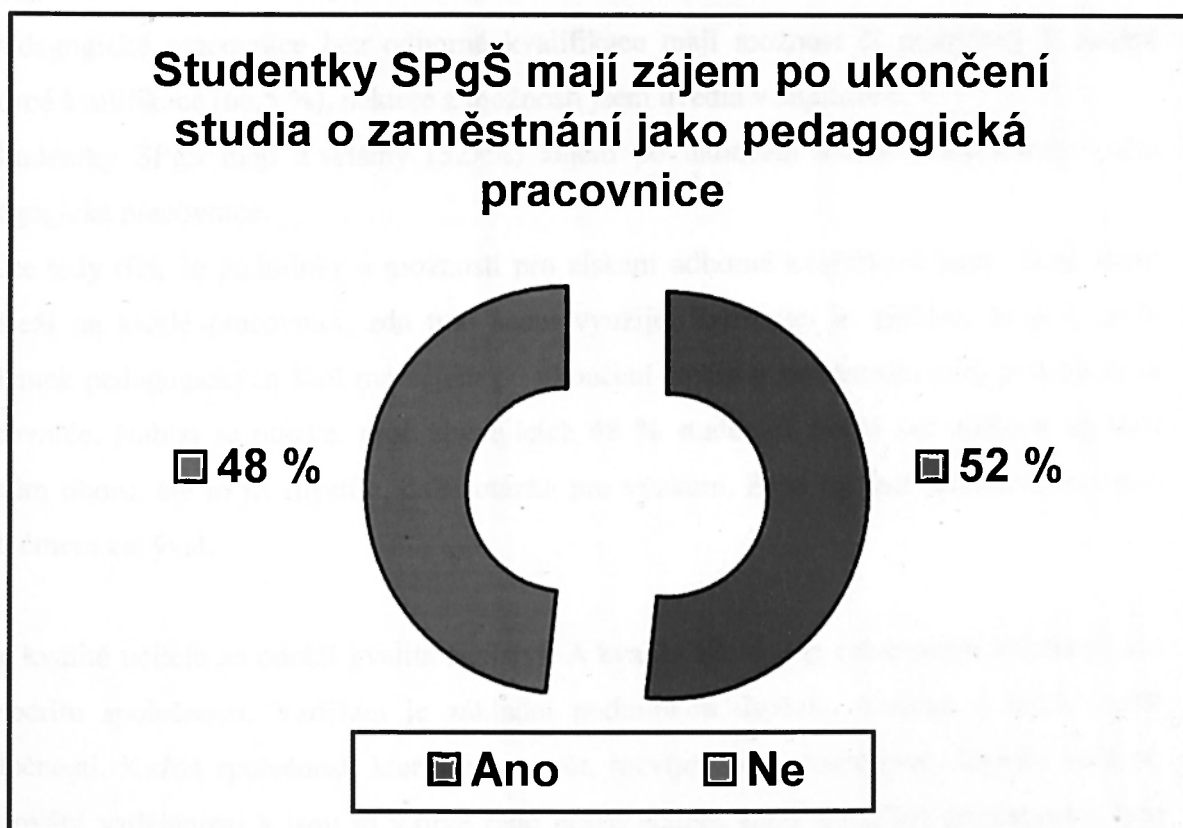
Zájem nekvalifikovaných pedagogických pracovníků o získání odborné kvalifikace

- Mám možnost i podmínky v zaměstnání
- Nemohu se uvolnit se zaměstnání – je to problém, ale zájem mám
- Mám možnost i podmínky, ale studovat půjdu až to bude nutné

4. Studentky SPgŠ mají zájem po ukončení studia o zaměstnání jako pedagogická pracovníce.

Tato hypotéza se potvrdila z 52 %. Můžeme tedy říci, že studentky SPgŠ mají stále zájem v tomto oboru pracovat. Je však zarážející vysoké procento záporných odpovědí. Celých 48 % absolventek SPgŠ hodlá své znalosti uplatnit v jiném oboru. Že hlavní příčinou tohoto stavu jsou zejména finance, netřeba zdůrazňovat.

► 13. Závěr

Cílem práce byla analýza současného stavu odborné kvalifikace pedagogických pracovníků mateřských škol ve Středočeském kraji.

Na základě hypotézy č. 1 jsem zjistila, že většina pedagogických pracovníků (92 %) splňuje odbornou kvalifikaci, kterou dosáhla studiem na SPgŠ.

Většina pedagogických pracovníků má zájem o další vzdělávání nebo zvýšení kvalifikace (79 %).

Pedagogické pracovnice bez odborné kvalifikace mají možnost či podmínky k získání odborné kvalifikace (66,5 %), některé z možností jsem uvedla v kapitole č. 5

Studentky SPgŠ mají z většiny (52 %) zájem po ukončení studia o zaměstnání jako pedagogická pracovnice.

Lze tedy říci, že podmínky a možnosti pro získání odborné kvalifikace jsou velmi dobré a záleží na každé pracovníci, zda tuto šanci využije. Zarážející je zjištění, že jen 52 % studentek pedagogických škol má zájem po ukončení studia o zaměstnání jako pedagogická pracovnice. Nabízí se otázka, proč zbývajících 48 % studentek hodlá své znalosti uplatnit v jiném oboru, ale to je, myslím, další otázka pro výzkum. Bylo by jistě zajímavé se tímto problémem zabývat.

V kvalitě učitelů se odráží kvalita školství. A kvalita školství je odrazovým můstkem pro prosperitu společnosti. Vzdělání je základní podmínkou úspěchu člověka a tudíž i celé společnosti. Každá společnost, která chce uspět, rozvíjet se a prosperovat, logicky volá po zvyšování vzdělanosti a jsou to v první řadě právě učitelé, kteří musí být připraveni a tyto požadavky splnit.

Cíl práce, který jsem si vytyčila, byl splněn.

► 14. Použitá literatura

1. BACÍK, F.; KALOUS, J.; SVOBODA, J.; PELIKÁN, J. aj. *Úvod do teorie a praxe školského managementu I*. Praha: UK, 1995. ISBN 80-7184-010-6.
2. BEČVAROVÁ, Z. *Současná mateřská škola a její řízení*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-537-7
3. HUSNÍK, Petr. *První kontury zákona o dalším vzdělávání* [online] 2003; Dostupné z WWW: <http://www.ucitelskenoviny.cz/obsah_clanku.php?vydani=08&rok=05&odkaz=Prvni.htm >
4. KARMASINOVÁ, D. *Osobnost učitelky MŠ*, Portál, Informatorium, ISSN 1210-7506
5. Kolektiv odborníků, *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice*, Praha 2001. MŠMT
6. Kolektiv odborníků, *Pozice ředitele mateřské školy*; Dostupné z WWW: <http://ucitelske-listy.ceskaskola.cz/ucitelske/>
7. Kolektiv odborníků, *Vedení lidí, Ústav personálního rozvoje pracovníků ve školství*
8. MATUŠKOVÁ, Lenka. *Mateřské školy* [online] Praha 22. 9. 2004; Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/edicniplan.nsf/t/1600306A60/File/3301r01.pdf>>
9. MERTIN, Václav; GILLERNOVÁ, Ilona. *Psychologie pro učitelky mateřských škol*, Vyd. 1. Praha: Portál 2003, 232 s. ISBN 80-7178-799-X
10. MŠMT, *Metodický pokyn k odměňování pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců škol, předškolních a školských zařízení*; Dostupné z WWW: <http://www.msmt.cz/>
11. MŠMT, *Národní zpráva o stavu předškolní výchovy a péče o děti předškolního věku v České republice* [online] 8.11.2000; Dostupné na WWW: <http://www.msmt.cz/files/pdf/zprava1.pdf>
12. PAĎOUROVÁ, Marie. *Využití nových trendů personalistiky při náboru, výběru a adaptaci kvalifikovaných pracovníků ve školství*, bakalářská práce, 15. 4. 2001
13. *Požadavky k přijímacímu řízení*, Pedagogická fakulta UK, [online] 8. 6. 2005; Dostupné z WWW: <<http://www.pdf.cuni.cz/studium/pozadavky05p.php>>
14. PROCHAZKOVÁ, H. *Kvalifikace*, Informatorium, ISSN 1210-7506
15. SÁLUSOVÁ, Dana. *Mateřské školy, Mateřské školy podle krajů v roce 2003/2004*; Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/edicniplan.nsf/kapitola/10n1-04-2100>>
16. SLAVÍKOVÁ, L. a kolektiv 2002. *Řízení pedagogického procesu*, studijní materiál, Ústav personálního rozvoje pracovníků ve školství

17. SMOLÍKOVÁ, Kateřina (vedoucí týmu). *Rámcový vzdělávací program*, Výzkumný ústav pedagogický v Praze: březen 2001
18. SVĚTLÍK, J. *Marketing školy*. Zlín: EKKA, 1996. ISBN 80-902200-8-8
19. ŠEDIVÁ, O. *Výdaje na školství jsou u nás stále nízké*, [online] říjen 2005; Dostupné na WWW: www.tydenik-skolstvi.cz
20. ŠTEFLOVÁ, J., HUSNÍK, P. *Jaké vzdělání pro učitelky mateřských škol* [online]. 3. 12. 2002; Dostupné z WWW: <http://www.učitelskénoviny.cz/archiv7/jake.html>
21. *Vyhláška 14/2005 Sb. Vyhláška o předškolním vzdělávání*; MŠMT; Dostupné z WWW: <http://www.msmt.cz/>
22. *Zákon 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání*, Poradce, s. r. o., ISBN 80-7365-015-0
23. *Zákon 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů*, Poradce, s. r. o. ISBN 80-7365-015-0

► 15. Přílohy

Příloha 1.

DOTAZNÍK PRO STUDENTKY POSLEDNÍHO ROČNÍKU SPGŠ

1. Po ukončení studia chci pracovat jako učitelka mateřské školy.

Ano proč?

Ne proč?

2. Práci učitelky mateřské školy považuji za (označ křížkem):

poslání

práce jako každá jiná

způsob své realizace

3. Co je třeba ve školství zlepšit?

4. Co považujete za prioritu a silnou stránku našeho školství?

Příloha 2.

DOTAZNÍK PRO ŘEDITELKY MATEŘSKÝCH ŠKOL

1. Jste ve věku:

- 20 – 25 let
- 25 – 30 let
- 30 – 40 let
- 40 – 50 let
- 50 a více let

2. Ve funkci jste:

- 1 – 5 let
- 5 – 10 let
- 10 – 15 let
- 15 – 20 let
- 20 – a více let

3. Nejvyšší dosažené vzdělání?

4. Máte zájem o zvyšování kvalifikace a o další vzdělávání vašich učitelek?

- Ano
- Ano a podporuji je
- Ne

5. Mají vaše učitelky o zvýšení kvalifikace a další vzdělávání zájem?

- Ano
- Ano často
- Jen občas
- Ne

Příloha 3.

DOTAZNÍK PRO UČITELKY MATEŘSKÝCH ŠKOL

1. Jste ve věku:

18 – 20 let	30 – 40 let
20 – 25 let	40 – 50 let
25 – 30 let	50 – a více

2. Jako učitelka pracuji:

1 – 5 let	10 – 15 let
5 – 10 let	15 – 20 let

3. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání se zaměřením či specializací:

Pro nekvalifikované učitelky:

dosažené vzdělání a druh školy

4. Zúčastňuji se kurzů a seminářů

- 1 – 2 do roka
- 2 – 5 do roka
- 5 a vícekrát do roka

5. Máte touhu po zvýšení kvalifikace či dalším vzdělávání?

- Ano
- Ne

Pro nekvalifikované učitelky:

- Mám možnost a podmínky si doplnit vzdělání? (a kde, na jaké škole?)
- Nemám možnost a podmínky si doplnit vzdělání? (proč?)

6. Vedení Vás podporuje?

- Ano
- Někdy
- Ne